SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 34. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 21, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1991 Ч. 34. РІК XCVIII.

СУД НАД Я. ДЕМИДАСЕМ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 15-го лютого, четвертий день політичного процесу над Ярославом Демидасем розпочався з показу відеофільму-опиту вояків загону міліції особливого призначення (ЗМОП), котрі стверджували, що постраждали від демонстрантів. Близько 20 змопівців свідчили, що маніфестанти нанесли їм подряпини на руках держалнами від національних прапорів.

Адвокат зауважив, що подряпини змопівці отримали тоді, коли ламали прапори. Змопівці в свою чергу твердили, що маніфестанти самі себе покалічили. Вояки ЗМОП заперечували наявність у них бальончиків з газом і тільки після чисельних свідчень змушені були визнати, що бальончики „з'явилися пізніше".

Я. Демидась вніс протест з приводу того, що на попередньому слідстві йому показували зовсім інші відеофільми, а на суді — тільки селективно вибрані уривки з них.

Суд відхилив вимогу Я. Демидася замінити склад суду через приналежність до КПСС. Членство в Компартії головного обвинувача, згідно з рішенням суду, не є перешкодою для об'єктивного розгляду справи.

Як відомо, голова тернопільського обласного Комітету Захисту УГКЦ, активіст УРП Я. Демидась перебуває в ув'язненні від 6-го листопада 1990 року, суд над ним розпочався 12-го лютого цього року і його звинувачують в організації масових акцій та захопленні адміністративних будинків. В понеділок, 18-го лютого судове засідання не відбулося, бо захворів один з народних засідателів.

Кореспондент УНІАР Іван Дмитрик повідомляє, що ні в кого не має сумніву, що процес над Я. Демидасем політичний і що прокурор та суддя ведуть його формально.

У Києві 18-го лютого відбувся ще один судовий процес над лідером Української Народно-Демократичної Партії Євгеном Чернишовим, якого звинуватили у проведенні 9-го лютого в столиці України несанкціонованого мітингу. Безпідставність звинувачення була очевидна, але суддя засудив Чернишова до дев'яти діб ув'язнення. За проведення мітингу 9-го лютого карні органи мають намір притягти до відповідальності також народних депутатів України Левка Лук'яненка та Олеся Шевченка.

ВЛАДИКА М.І. ЛЮБАЧІВСЬКИЙ РАДІЄ ПОВОРОТОМ В УКРАЇНУ

Рим (С. Глутковська). — Закриваючи 7-ий позатериторіяльний Синод Українських Католицьких Єпископів Кардинал Мирослав Іван Любачівський, Верховний Архиєпископ Львова Українців і голова Української Греко-Католицької Церкви, склав в Римі 19-го лютого таку заяву:

„Синод Українських Католицьких Єпископів завершив своє сьоме позатериторіяльне засідання. Хоч ми і завершили тижневу працю тут, в Римі, для єпископів Української Католицької Церкви є очевидним, що синод був початком більшої роботи, перед якою стоїть наша Церква.

Разом з моїм поворотом в Україну 30-го березня 1991 року для нашої Церкви закінчиться час великого страждання й болю. В цей момент почнеться нова ера. Мої брати єпископи і я визначили майбутність нашої Церкви представленням Святішому Отцеві наших пропозицій щодо мого наступника. Я звертаюся до всіх вірних нашої Української Греко-Католицької Церкви по всьому світу з проханням молитися Богові, щоб він дав Святішому Отцеві сили й мудрости зробити свій вибір.

Не зважаючи на труднощі й нервіності, які існують в нашій Помісній Українській Греко-Католицькій Церкві, ми, єпископи, заложили міцні основи і базу для відродження нашої Церкви в Україні і в діяспорі. Цим Синодом ми завершили тяжкий, але вже проминаючий період в історії нашої Церкви. В майбутньому всі Синоди відбуватимуться, згідно з церковним законом, на батьківщині.

Я очікую зустрічі з нашими вірними в Україні й святкування Святого Тижня й Великодня, згідно з Юліянським календарем, в моїй катедрі, Соборі Святого Юра у Львові. Я прошу наших вірних в Україні та діяспорі приготуватися до цього радісного часу в житті нашої Церкви. Моліться за наш успіх! Приєднуйтеся до нас у Львові та інших містах України, щоби допомогти нам святкувати у любові й милосердії, які Бог дарував нашому українському народові!

Це новий початок для нашої улюбленої України і для нашої Української Католицької Церкви. Ми є народом, який мріє про з'єдинену Церкву і націю. Ми вдячні нашому Господеві, що Він дав нам змогу брати участь у цьому історичному моменті і, зокрема, що він дав мені змогу повернутися на мою батьківщину.

УРЯД ЗСА ПЛЯНУЄ ПОШИРИТИ ЗВ'ЯЗКИ З ПРИБАЛТИКОЮ

Вашінгтон. — Пресові агентства, кореспонденти і навіть совєтське агентство ТАСС повідомили, що Адміністрація президента Джорджа Буша розглядає цілий ряд пропозицій у справі поширення економічних і дипломатичних зв'язків з Литвою, Латвією і Естонією, бажаючи таким чином підтримати їхні самостійницькі аспірації.

Під теперішню пору Уряд ЗСА розглядає можливість відкриття у трьох згаданих прибалтійських країнах американських інформаційних центрів та виділення більшої економічної допомоги, яка допоможе прибалтійцям більше усамостійнитися від кремлівського центру, який, не визнавши, наприклад, у Литві відбутого плебісциту, напевно стосуватиме якісь міри тиску на мешканців Прибалтики. Як відомо, 92 відсотки литовців і мешканців Литви, включно з усіма більшими національними групами, росіянами, поляками, українцями, білорусинами і жидами, висловились за самостійність Литви. Подібні плебісцити відбуватимуться на початку березня у двох інших прибалтійських республіках.

Американський дипломат Ричард Мейлс уже два рази їздив особисто до столиць трьох республік і отримав від Державного департаменту дозвіл зустрічатися частіше з місцевими прибалтійськими керівниками для узгіднення форм співпраці. Також сам президент Дж. Буш заявив минулого тижня, що ЗСА дадуть Прибалтиці більшу економічну допомогу. До Прибалтики відплив також американський корабель-шпиталь „Надія" з медикаментами і медичними апаратами.

Поінформовані особи кажуть, що це тільки перший крок в напрямі підтримки прибалтійських країн Урядом ЗСА, а за ним будуть черґуватися інші проєкти, які тепер є предметом студій в Державному департаменті. „Ми намагаємося не тільки практично допомогти Прибалтиці, але задемонструвати нашу політичну підтримку", — заявив кореспондентові Ассошіейтед Пресс неназваний по імені представник Уряду ЗСА. Дотепер секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер говорив тільки про право прибалтійців на самовизначення, хоч ЗСА ніколи не визнали анексії трьох республік до Совєтського Союзу. Досі Вашінгтон дуже обережно висловлювався про справи поневолених Москвою народів, щоб, мовляв, не завогнювати відносин з режимом Міхаїла Горбачова, який, як виглядало спочатку, піде до кінця шляхом перебудови і демократизації Сходу.

Після кровавої розправи військ міністерства внутрішніх справ і КГБ над литовцями і латишами, Уряд ЗСА почав більш відкрито підтримувати незалежність Прибалтики. „Ми ясно і відкрито сказали міністрові закордонних справ СССР Александрові Безсмертних, щоб бажання Прибалтики усамостійнитися стало дійсністю", — заявив Дж. Бейкер кореспондентам.

Референдуму, як вже було сказано, не визнали М. Горбачов і публічно його пресовий секретар Віталій Ігнатенко. Але хочуть вони цього чи ні, поневолені Москвою народи маршують повним кроком до своєї самостійности й незалежности від Москви, — кажуть західні політичні спостерігачі.

ДЖ. БУШ КРИТИКУЄ ПЛЯН М. ҐОРБАЧОВА

Вашінгтон. — У вівторок рано, 19-го лютого, президент Джордж Буш виступив з заявою, з якої видно, що ЗСА критикують совєтський плян мирного урегулювання, відомий в Москві як „плян Горбачова" і висунутий президентом СССР у понеділок під час переговорів з іракським міністром закордонних справ Таріком Азізом.

Дж. Буш зауважив, що Ґорбачов просив його не розголошувати деталів пляну, і сказав: „Я виконую його просьбу", але додав: „Правду кажучи, хоч я вдячний Горбачову за те, що він прислав нам цей плян, в ньому багато проґалин".

Перед початком зустрічі з лідерами Конгресу Дж. Буш сказав: „Що стосується мене, то ніяких переговорів не буде. Ми не підемо на поступки. Ми не поступимося нічим". Пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер сказав журналістам ще в понеділок увечорі, що, незважаючи на совєтську ініціятиву, „війна триває".

Англійський прем'єр-міністер Джан Мейджор відмовився на просьбу Горбачова обговорювати совєтський плян в деталях, однак зауважив, що вивчив його пропозиції і не знайшов у них нічого, що давало б привід для припинення війни. „Покищо не сталося нічого, що спонукало б нас погодитися на перемир'я або тимчасове припинення конфлікту, — сказав англійський прем'єр. — Якщо Саддам Гуссейн не хоче наземної війни, він знає, що від нього вимагають: він повинен негайно і безумовно вивести війська з Кувайту і повністю виконати всі резолюції Ради Безпеки. Поки він цього не зробить, конфлікт буде продовжуватися", — зауважив Дж. Мейджор.

Виступаючи в підкомісії Палати Репрезентантів у справах оборони, секретар департаменту оборони ЗСА Ричард Чейні заявив, що якщо бойові дії будуть припинені на час будь-яких переговорів, Саддам Гуссейн дістане можливість перегрупувати своє військо і відновити лінії постачання, в результаті чого втрати союзників можуть тільки збільшитися.

Побувавши на зустрічі з Бушем, спікер Палати Репрезентантів Томас Фолі повідомив, що Президент не виклав конгресменам „ніякого пляну", за яким розгортаються бойові дії, і не пояснив конкретно, чому він вважає совєтський плян мирного урегулювання неприйнятливим.

Приготовляють 70-ліття УВУ

Мюнхен, Зах. Німеччина. — У четвер, 17-го січня 1991 року відбулося поширене засідання Сенату Українського Вільного Університету з участю його співробітників і приятелів. Єдине завдання засідання: обговорення справи і плянів відзначення 70-літнього ювілею УВУ, бо ж університет був заснований 17-го січня 1921 року у Відні.

В своїй короткій історичній довідці ректор Богдан Цюцюра відмітив ролю і заслугу ініціяторів і перших керівників УВУ, д-ра Володимира Кушніра, голови Союзу Українських Журналістів і Письменників, професорів Михайла Грушевського, захисника структури „народного" університету, Олександра Колесси, прихильника схеми за зразком західньоевропейських університетів і першого ректора УВУ, Степана Рудницького, Володимира Старосольського, Дмитра Антоновича та інших. В тому ж самому році університет був перенесений до Праги завдяки підтримці чеських державних і наукових діячів, найбільше Президента Т. Масарика. Немале значення мали особисті зв'язки проф. Івана Горбачевського, який протягом кількох десятиліть був професором Празького університету, також кілька років деканом медичного факультету і ректором; він був згодом і ректором УВУ в 1923-24 і 1931-35 роках.

Від святочної інавгурації УВУ в Празі 23-го жовтня 1921 року у великій залі Природописного інституту Карлового університету діяльність УВУ розвивалася дуже успішно, з більшою кількістю професорів і студентів, в 1920-их роках, затеменше успішно в 1930-их роках, коли було менше студентів, фінансових засобів і підтримки з боку чеських державних органів. Скрутні були для УВУ роки 1938-45, в тіні окупаційного режиму.

В третьому місці свого перебування, в Мюнхені, діяльність УВУ відновилася, без святочної інавгурації, в листопаді 1945 року.

Учасники засідання обговорили і доповнили пляни Сенату відзначити 70-ліття науковим конгресом із трьома сесіями — у Відні, Празі і в Мюнхені — в останніх місяцях цього року.

Українці Пряшівщини активізуються

Пряшів, Чехо-Словаччина. (М.М.). — В січні і лютому по всій Пряшівщині проходять Загальні збори відділів Союзу Русинів-Українців Чехо-Словаччини, яких нараховується 203 із загальною кількістю 10,600 членів.

На зборах найчастіше обговорюються питання історії України, „русинізму", словакізації, взаємин між греко-католиками й православними, перепису населення, художньої самодіяльности тощо. В багатьох селах у зборах СРУЧ беруть участь і нечлени союзу.

Американський тижневик пише похвально про концерт О. Криси

Джерзі Сіті, Н.Дж. — В почитному американському тижневику „Ню Йоркер" з 18-го лютого появилася довша рецензія музичного критика Ендрю Портера про останні концерти в Ню Йорку цілого ряду скрипалів та на їхньому репертуарі, аналізуючи так гру, як і композиторів, яких вони підібрали. Ідеться про концерти Мідорі, Джозефа Сільверштайна, Мішель Макарскі, Джошуа Бел, а в кінці музичний критик рецензує концерт українського скрипаля Олега Криси, що відбувся 2-го лютого в Елліс Таллі Голл, Лінкольн Центр.

Е. Портер не рецензує першої частини концерту, на якому не зміг бути, але зупиняється довше на другій, тобто дуетах на дві скрипки Беріо, в якій грали учні із двох музичних шкіл Ню Йорку разом із О. Крисою та Наоко Танака. Він хвалить молодих скрипалів та їхні виступи, а О. Крису уважає скрипалем „зі срібним тоном та смаком, який завершив цикль Беріо захоплюючим виконанням Секвенци ч. VIII".

Далі критик описує прем'єру твору Вірка Балея у виконанні О. Криси, який вимагав від скрипаля високої технічної здібности, коли цей у першій частині, а особливо у другій п. н. „Коломийка", мусів уживати не лише смичка, але також компаньювати собі вигукуванням, тупанням та свистом. В останній частині— пише критик — виглядало немов соліст імпровізує до акомпаньяменту вісьмох молодих скрипалів.

ЧИ "ЗЕЛЕНИЙ СВІТ" ВСТОЇТЬСЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЧУМІ?

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Стомилевими кроками зближається до нас п'ята річниця жахливого вибуху атомової енергії в Чорнобилі. П'ять років минає у квітні, але наслідки цієї досі найбільшої нуклеарної катастрофи не лише не меншають, але набирають у своїй ширині, а злощасна назва „Чорнобиль" стала відома дослівно у цілому світі. Тому не диво, що з усіх усюдів є бажання допомогти жертвам радіяції, тимбільше, що найбільше їх серед дітвори. Щораз більше випадків, що такі жертви стараються про приїзд на лікування до західних країн Европи, а ще більше до ЗСА, і ми маємо в редакції постійно заклики про поміч захворілим на левкемію та інші невиліковані наслідки довготривалої радіяції. Здається ніхто із членів нашої редакції не може забути відвідини цілої групи українських дітей, що приїхали сюди, щоб перебути кілька тижнів в амери-

Екологи в редакції „Свободи" (зліва): Ю. Міщенко, В. Боднар, Б. Ольшанівська, А. Панов.

вони усі вже не можуть повернутися до здоров'я і перед ними смерть.

Скільки таких жертв доведеться нам бачити, або про них чути?

Тому не диво, що акція організацій, відомих під ... всім до вподоби.

„Зелений Світ", що постав в Україні, став повноправною організацією в липні минулого року, коли затверджено статут Екологічного Фонду України і устійнено цим рамки праці.

ПОМЕРЛА Д-Р З. ҐЕНИК-БЕРЕЗОВСЬКА

Джерзі Сити, Н.Дж. — З Праги надійшла сумна вістка, що там 1-го лютого померла на 63-му році життя д-р Зіна Ґеник-Березовська, відома в Україні літературознавець і україніст, учасниця Конґресу МАУ у Києві літом 1990 року. Похорони відбулися у вузькому родинному колі 8-го лютого в Празі на Олшанах, а публічне прощання того самого дня при Заупокійній

КПУ ЗАКЛИКАЄ М. ҐОРБАЧОВА ДО РІШУЧИХ ДІЙ

Київ (УКРІНФОРМ). — Тут у п'ятницю, 15-го лютого, на пленумі ЦК Компартії України багато уваги було приділено питанням збереження СССР, зокрема проведенню всесоюзного референдуму 17-го березня, випрацювання союзного договору, та підготови нової конституції УССР. Підкреслювалось особливу ролю засобів масової інформації в стабілізації ситуації. Розглянуто бюджет КПУ, структуру і штат апарату ЦК КПУ, утворено комісії з питань молодіжної політики, міжнародної політики, зв'язків з закордонними партіями тощо.

Пленум прийняв звернення до президента СССР і уряду України, у якому сказано, що учасники об'єднаного пленуму ЦК і контрольної комісії КПУ занепокоєні швидким наростанням ознак розвалу економіки, погіршенням умов життя людей. Автори документу пишуть: „В імені Компартії України, яка проголосила себе партією соціяльного захисту трудящих, широких верств населення, ми заявляємо, що з таким становищем далі миритися не можна. Нас особливо тривожить те, що поряд з активізацією антикомуністичних, сепаратистських кіл, які провокують відцентрові процеси, небезпечні явища і тенденції поглиблюються практичною бездіяльністю центральних органів державної влади та управління. У цей критичний час не може бути іншого вибору, ніж об'єднання зусиль перед лицем небезпеки, яка насувається, та іншого пріоритету, ніж відвернення всіма силами і засобами краху економіки. Час припинити теоретизування, яке застрягло в зубах, нескінченні 'ринкові' аванси і обіцянки, сподівання на закордонну допомогу. Ми твердо переконані, що надзвичайність обстановки в економіці вимагає таких же надзвичайних заходів щодо її стабілізації, рішучого наведення порядку в державі взагалі і водночас — надзвичайно високої відповідальності за це всіх разом і кожного зокрема — починаючи з президента країни".

У СВІТІ

ЦЕ ВЖЕ ВДРУГЕ ЗА останніх 11 днів Ірляндська Республіканська Армія зуміла завдати удару в центрі Лондону, підклавши дві бомби на залізничних станціях, які вбили одного чоловіка та поранили 40 осіб. Одна бомба вибухла на станції Вікторія в понеділок, о год. 7:40 ранку, якраз тоді, коли найбільше щоденних підміських пасажирів добираються поїздами до праці, а друга бомба вибухла на станції Педдінґтон три години раніше, ушкоджуючи будинок станції, але без жодних людських жертв. Аналітики стверджують, що це вперше від 1983 року ірляндські підпільники спрямували свої удари проти звичайного населення. У грудні 1983 року підкладена ними бомба вибухнула у крамниці Герродс, вбиваючи шість осіб і ранячи 77.

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ військові кораблі у Перській затоці поблизу берегів Кувайту, приготовляючись до американської запляннованої сухопутньої офензиви, натрапали у понеділок, 18-го лютого, на плаваючі міни та були дещо пошкоджені. Офіційні чинники заявили, що вертолетоносне судно „Тріполі" та ракетоносець „Принстон" блуи структурально пошкоджені без серйозних людських поранень та є готові до своїх завдань, які, на думку коресондентів присутніх в околицях Перської затоки, можуть початися кожної хвилини. Одначе офіційні чинники там і у Вашінґтоні настоюють на тому, що дати наступу сухопутніх військових дій ще не встановлено.

У ПОНЕДІЛОК, 18-ГО ЛЮТОГО, совєтських громадян поінформовано, що для розбудження та поліпшення економіки країни вони повинні бути готовими в найближчому часі платити за продукти 60 відсотків більше. Одначе для заспокоєння такого потягнення уряд Міхаїла Ґорбачова обіцяє пенсійні та заробітнкові підвишки в деяких випадках на 85 відсотків, у порівнянні з піднесенням цін на всі продукти та потреби, за виїмком медицини, опалу та горілки. Цей новий плян віддано до схвалення Верховної Ради СССР.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ДЖОРДЖА Буша натякнув, що немає нічого в нових совєтських пропозиціях для замирення в околицях Перської затоки, щоби зупиняти запланований сухопутній наступ. Після того, як президент Дж. Буш розглянув передані йому нові пропозиції СССР в справі замирення, пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер заявив, що „наші військові пляни є незмінні".

ОРГАН СОВЄТСЬКИХ ортодоксальних комуністів-ленінців газета „Совєтская Россія" опублікувала програму на підставі якої можна нібито закінчити економічну і політичну кризу в СССР. Автором програми є секретар ЦК російської Компартії А. Мєльніков. Він пропонує: скріпити морально і дисциплінарно усі партійні організаційні клітини; зміцнити контролю усіх півприватних і кооперативних підприємств; ввести строгу контролю заряджень ЦК КПСС і уряду; не допускати до деколективізації сільського господарства. Крім того Мєльніков обвинуватив голову Верховної Ради Російської федерації Боріса Єльцина в антикомунізмі, а голову Ради Міністрів

В АМЕРИЦІ

У МІСЦЕВОСТІ АМГЕРСТ, Масс., поліція повідомила засоби масової інформації, що мужчина з написом „мир" на картонній плякаті, ходячи по центральній площі, облив себе бензиною та запалив і згорів. Свідки цієї трагедії старалися його врятувати одначе працівники першої допомоги, що прибули на місце трагедії, ствердили, що він вже мертвий. Поліційні чинники відразу не могли загиблого індентифікувати, хоча в нього був місцевий дозвіл на їзду автом. Очевидці описали жертву як 20-літнього білого мужчину.

РЕАҐУЮЧИ НА СИЛЬНО поширене занепокоєння своїх громадян, що в їхньому стейті пропонується спалювати та закопувати тисячі тонн хемічних відпадків, стейтовий уряд Тексасу мабуть стане першим стейтом у ЗСА, який тимчасово припинить розбудову нових комерційних влаштувань для небезпечних відпадків і заборонить поширення існуючих. Ці правила на домагання губернатора Тексасу Енн Ричардс мали б увійти в життя ще цього тижня і тим самим бодай тимчасово відкинули б домагання 35 фірм, що займаються роташованням небезпечних відпадків. Це дасть можливість стейтовим законодавцям виробити новий плян.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНИЙ СТАРШИЙ службовець Пентаґону сказав, що Ірак зумисне сам ушкодив свою мошею в місті Базра, щоби пізніше скласти вину на американські військові бомбардування. Цей самий службовець сказав, що знімки зроблені на початку лютого показували бомбу, що впала недалеко мошеї одначе її не ушкодила зовсім. Знімки зроблені в наступних 24 до 36 годин натомість вже показували мошею ушкодженою та

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мирова пропозиція Іраку

У п'ятницю, вранці минулого тижня, розійшлась по широкому світі вістка, що Ірак готовий відкликати свої війська з Кувайту. Радість огорнула людей, бож цього саме вимагала Америка з міжнародною коаліцією, і виконання Іраком цієї вимоги означало б кінець війни. Але водночас автоматично виринув сумнів: Саддам Гуссейн стільки разів обіцював і ламав обіцянки, придумував різні штучки, глузуючи з людських законів, що якось трудно було повірити, що раптом він, закоханий у собі і своїй владі, став із Савла Павлом. Ситуація прояснилася, коли появився повний текст заяви іракської Революційної ради, яка в Іраку виконує подібну функцію слухняного органу Саддамові Гуссейнові, як у Совєтському Союзі створена Ґорбачовим і підпорядкована йому Рада народних депутатів.

Ірак погоджується звільнити Кувайт під кількома передумовами. Найперше: Ізраїль мусить звільнити всі окуповані ним арабські землі. І Сирія мусить відкликати своє військо з Північного Ливану. Америка й усі члени міжнародної коаліції мусять відтягнути всі свої збройні сили з обширу Перської затоки. Америка мусить дати відшкодування Іракові за всі шкоди, що їх заподіяла бомбардуванням іракських міст. . Рада Безпеки Об'єднаних Націй мусить відкликати свої 11 резолюцій, прийнятих в минулому році проти Іраку. У Кувайті має настати демократична влада, вибрана народом, а не влада панівної там династії.

Того самого дня, в минулу п'ятницю перед полуднем, президент Дж. Буш відразу назвав мирову пропозицію Саддама Гуссейна „жорстоким жартом" і відкинув її, підкреслюючи американські і коаліції вимоги:

Ірак повинен відкликати військо з Кувайту без ніяких передумов і без покликання на окупацію арабських земель Ізраїлем тощо. Буш при тому вперше заапелював до іракського війська й народу, щоб вони усунули Саддама Гуссейна від влади.

Буш не вдавався у полеміку з заявою Саддама, хоч деякі точки заяви характеристичні для ментальности Саддама Гуссейна. Саддам уважає, що Америка й інші члени міжнародної коаліції — це „імперіялістичні аґресори" супроти Іраку, здецидовані вороги мусульман, і він же промовчує зовсім неспровоковану збройну аґресію його Іраку супроти Кувайту. Він вимагає від Америки відшкодування за спричинені Іракові шкоди, заподіяні війною, але промовчує руїну, заподіяну Іраком Кувайтові, включно з випущенням з цистерн Кувайту мільйонів тонн ропи, масовим пограбуванням крамниць іракськими вояками та в'язнення сотень осіб у Кувайті. Саддам Гуссейн вимагає уведення у Кувайті демократичного ладу, але сам він теж не прийшов до влади „з волі народу", а завдяки військовому переворотові.

Саддам Гуссейн проголосив через Революційну Раду цю заяву безпосередньо після відвідин у Багдаді персонального представника Ґорбачова — Євгенія Прімакова. На телевізійному екрані показували, як Саддам сердечно вітається з Прімаковим. До Москви полетів міністер закордонних справ Іраку Тарік Азіс (до речі, християнин) і ТАСС проголосив був, що мирову пропозицію Саддама Гуссейна прийнято на Кремлі „з задоволенням і надією". У такому дусі розглядав згадану пропозицію Ґорбачов на нараді з міністром закордонних справ Ірану. Взагалі, Москва зактулізувалася як мировий посередник, не прошений Заходом. „Ню Йорк Таймс" пригадав собі з цього приводу, що СССР був 20 років близьким приятелем-союзником і клієнтом СССР щодо зброї і тому Кремлеві залежить на збереженні надалі такого покупця-клієнта. Важкі танки, літаки-бомбардувальники, далекосяжні, ракети — ввесь цей збройний арсенал Іраку походить від СССР.

Нема такого зла, щоб у ньому не було трохи добра. Саддам Гуссейн оце вперше заговорив про можливість звільнення Кувайту. Нема ніякого сумніву, що зробив він це під впливом 4-тижневої воєнної кампанії, яка завдала величезних втрат іракській збройній силі і її оборонній спроможності. Чи не про це говорив в Іраку Прімаков, дораджуючи перестати гороїжитись і шукати виходу із безвихідної воєнної ситуації. Тому — без уваги на відкинення Бушом цієї мирової пропозиції — вона була добрим знаком. Так оцінили її й біржі в Ню Йорку та Лондоні, де всі акції підскочили на 50 і вище пунктів. А може це дійсно є перша ластівка, що заповіла бажаний усіма мир?

Михайло Кучер

ЧОРНОБИЛЬ І МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

Чорнобиль загрозив життя шістьом тисячам чоловіків, які ліквідували наслідки катастрофи. Чорнобиль і тепер повільно вбиває тисячі людей, які працюють на ЧАЕС або живуть в заражених радіяцією теренах.

За роки після катастрофи становище не тільки не поліпшилося, але погіршилось. Білорусь і Україна опинились на першому місці у світі за кількістю онкологічних захворювань, а дитячі захворіння і смертність зросла у кілька разів.

Не зважаючи на те, уряд СССР не робив спроб поліпшити становище. ЧАЕС продовжує працювати, хоч тільки у 1989 році на першому і другому енерґобльоках, що працюють, мало місце 15 пошкоджень апаратури. Для порівняння за той час у Франції на всіх АЕС було два випадки.

На території СССР помітне розповсюдження радіонуклідів у харчах, воді, в промислових продуктах. Це все буде вбивати впродовж довгих десятків років покоління за поколінням.

Досі уряд СССР обмежився так званими косметичними засобами, ліквідуючи наслідки катастрофи. Уряд фактично не робив нічого, щоб припинити це насправді народовбивство. Більш того, є відомості, що на території ЧАЕС закопують відходи атомової енерґетики, що їх привозять із країн Східної Европи. Це в той час, коли власні відходи самої ЧАЕС містяться в абсолютно непристосованих могильниках, куди мають доступ ґрунтові води, що несуть звідти смерть по всій Україні і поза її кордони. Наслідки такого стану тяжко охопити думкою, але вони катастрофальні. Під загрозу поставлено існування трьох слов'янських народів. На основі сказаного, було звернення-вимога до Верховної Ради СССР:

1. Компенсувати Україні й Білорусі всі шкоди, зроблені народам та економіці, внаслідок рішень союзних організацій в ділянці будівництва та експлуатації ЧАЕС;

2. Притягли до карної відповідальности всіх справжніх винних в катастрофі на ЧАЕС та винних у засекреченні дійсних розмірів катастрофи;

3. Клясифікувати дії осіб, винних у Чорнобильській катастрофі, як злочини проти людства;

4. Зобов'язати Міністерство енерґетики всі вкрадені гроші (дійсний вираз — М.К.) повернути на банковий рахунок ч. 904;

5. Беззастережно припинити працю ЧАЕС до 1992 року;

6. Провести народний референдум щодо демонтажу всіх АЕС на території густо населених районів;

7. Всі гроші за експорт електроенерґії за кордон перерахувати на бюджет республік, на території яких розміщені станції, що продукують таку енерґію;

8. Негайно припинити цензуру, яка обмежує розповсюдження правдивої інформації про наслідки катастрофи на ЧАЕС. Опублікувати точні мапи (карти) радіоактивного зараження території України, Білорусі та Росії;

9. Організувати масовий виріб індивідуальних дозіметрів.

Датовано: Москва, 26. 04. 1990.

До того приєднався Київ. 25-го квітня в актовій залі Київського Політехнічного Інституту почала працю наукова гуманітарна конференція, поєднана з річницею катастрофи на ЧАЕС. Конференцію організувала Академія наук УССР, „Рух", Українська Гельсінкська Спілка, екологічна організація „Зелений світ", „Меморіял", Спілка „Чорнобиль". Член-кореспондент Академії наук СССР, активіст „Руху", відкрив конференцію і повідомив, що біля четвертого бльоку ЧАЕС рівень радіяції сягає 800 (вісімсот) рентґенів на годину. В місцях, де розміщені могильники, а є їх вісімсот, де сховані радіоактивні матеріяли, дерева з „бувшого" лісу та розібрані мешкальні хати біля Прип'яті, рівень радіяції є 45 рентґенів на годину.

Згідно з рішенням „Руху", Української Гельсінкської групи, „Зеленого світу", Спілки „Чорнобиль", з 22-го по 26-те квітня в Києві пікетовано Верховну Раду України, Міністерство охорони здоров'я, які винні у чорнобильській катастрофі. Пікетники тримали плякати: „Геть уряд державних маріонеток", „Україна — безядерна зона", „Україна — не атомовий смітник", „Вимагаємо чорнобильського Нюрнберґу". КҐБ не вмішувався. На Софійській площі відбулась панахида за жертви Чорнобильської катастрофи. Присутніх біля 70-ти тисяч. Панахиду служили священик Української Православної Автокефальної Церкви о. Юрій Бойко і священик Української Католицької Церкви о. Методій.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Емілія Смалько

Концерт на пошану Лисенкові

В неділю, 3-го лютого, відбувся в Ню Йорку в Народному Домі концерт Лілеї Волянської, сопрано, з Канади, і Тараса Філенка, фортепіяно, з Києва. Цим концертом Український Музичний Інститут, Відділ Ню Йорк, під спонзорством якого йшов цей концерт, започаткував святкування Року Миколи Лисенка, проголошеного ЮНЕСКО з нагоди 150-ліття народження композитора. Концерт був для мене особисто і для багатьох меломанів приємною несподіванкою під кожним оглядом: Лілея Волянська проживає в Канаді в Едмонтоні, і нам тут, в Америці, рідко її доводилося чути. З моїх знайомих, присутніх на залі, — а було їх чимало — лише одна-дві особи мали приємність слухати її і то кілька років тому в одному виступі на Союзівці в програмах літнього сезону, та в Гантері, Н.Й., два роки тому.

Минулого року влітку її слухали на Україні, коли то вона, як гостя Товариства Української Мови ім. Тараса Шевченка і Товариства „Музична Спадщина" провела шість надхненних тижнів у столиці України, в той же час і співаючи в Концерті та в радіо з велетенським успіхом, про що широко писала велика й мала преса республіки. Тоді Лілеї теж акомпаньював Тарас Філенко, бездоганний піяніст і акомпаньятор, і їхня співпраця виявилась дуже гармонійною для цих двох ніжних душ.

Зараз у них широкі пляни: по серіях концертів (виступи в Філядельфії, Вашінґтоні і Бостоні) Лілея Волянська виїздить на стажування на Україну, а д-р Т. Філенко залишається на довший побут тут, щоб запізнатися з музичним життям Америки й Канади, точніше — з українським музичним життям у всіх його проявах.

Після Ню Йорку, в неділю, 10-го лютого, вони виступили в Українському Культурно-Освітньому Центрі у Філядельфії, а тиждень пізніше — у Бостоні.

Лілея Волянська походить з музичної родини, хоч безпосередньо її батько лікар, а мати журналістка. Але батько провадить хор і писав музику, мати колись напівпрофесійно співала (театр „Ренесанс" у Німеччині) а сестра, музиколог, створила ансамбль „Промінь" у Манґеттені і веде його кільканадцять років. Один брат Лілеї співає в тому Ансамблі і пише музику, хоч є лікарем, і виступав успішно в театрі; його дружина — співачка, нещодавно давала власний концерт в Українському Інституті Америки, а другий брат Лілеї — кінорежисер і сценарист. Співачкою була і бабця Лілеї Галина з Витвицьких Волянська та інші дальші й ближчі члени її великого роду. Музична традиція за старим звичаєм проходить нормально родинами, і Лілея тут не виняток. Лілея гарно співає. Має вона високу музичну культуру. Дуже приємно вражає в Лілеї її міміка і її рухи, що так тяжко знайти взагалі в співачок. Їх лице є або камінне, без виразу, хіба що видно рух уст, або ж навпаки — рухи і міміка такі переборщені, що престають робити добре враження. Лілея, при прекрасному співі, має чудові рухи, пливкі, природні, неперебільшені і така ж сама прегарна міміка її обличчя. Воно є або ліричне, або драматичне, а що при цьому гарна, як лялечка, то це ще більш збагачує всю цілість. Пригадую собі десь якусь книжку про славну Леонтіну Прайс; в ній писали, що й спів і виконання божеські, „but if she could only act". Така сама друга співачка Ґрейс Бамбрі, але яка інакша від Прайс. Вона в ролі Кармен не лише співала, а й грала чудово, що і відмітала критика.

Програма Лілеєного концерту була доволі багата, різноманітна і цікава не лише виконанням старих галицьких клясичних романсів (це данина Лілеї її прабабці Витвицькій), композицій і народних пісень, але і виконанням нових, недавно відшуканих вокальних творів, що досі не виконувалися.

Властиво, в ту неділю ми мали два самостійні концерти в одному, бо д-р Тарас Філенко виступав і як акомпаньятор, один з найкращих, що їх можна у нас зустріти на вокальних концертах, але і як піяніст. Лиш те, що Лілея-співачка виповнила дві третини концерту, а д-р Філенко заграв п'ять добірних творів, два з яких досі теж не були ще ніколи виконані. Це був дійсний бенкет для духу.

Голос у Лілеї шовковий, а краса голосу незвичайно гарна і дуже добрий тонкий слух. Звичайно буває, що при утомі чи сценічній нервовості всі співаки трохи тут чи там детонують. А про таке у випадку Лілеї навіть не було натяку. Також у найкращих співаків часто-густо на високих тонах при фортіссімо голос переходить у крик. У Лілеї фортіссімо, нехай на найвищих тонах, є співом, а не криком, бо вона собі не дозволить кричати. Одним словом — ніжна, культурна співачка з великою майбутністю, що дай їй Боже!

І хіба ж могли б не подобатися нашій публіці, що виповнила залю тієї гарної неділі, такі улюблені всіма пісні, співані по наших хатах, приходствах і сценах, як „Спи, дитинко моя", „Місяцю, князю", „Не забудь юних днів", „Айстри", „Із сліз моїх, любко, зродились", „Куди ти згинув, рідний краю?", „В гаю зеленім" і очевидно — „Журавлі"? За кожну одну з тих пісень кожен і кожна, як то кажеться, з „правовірних християн" готові віддати четвертину свого життя!

(Закінчення на стор. 4)

Валентина Моравецька

ДО ДЖЕРЕЛ РІДНОЇ МОВИ

„З великими труднощами відчиняються перші українські школи у центральних та східніх областях республіки", — писала минулої осени „Літературна Україна". Тими самими днями в канадській пресі повідомлялося, що в Альберті є 13 шкіл з двомовними програмами. Пів дня навчання провадиться українською мовою для тих, хто вирішив її вивчити як другу мову. Власне, деякі роздуми в цьому напрямку й змусили мене відвідати міністерство освіти Альберти.

Пропозицію дати інтерв'ю нашій газеті шановний Іван Соколовський, керівник двомовних програм, зустрів з інтересом. Бесіда відбулася у його бюрі, розташованому на гомінкій Джаспер авеню. Признатися, з перших же хвилин просто замилувалася його чудовою барвистою українською мовою. Згодом дізналася, що родина І. Соколовського вже є шосте покоління українців у Канаді. Це минулого сторіччя його галицький прапрадід почав освоювати північноамериканські землі. Деякий час І. Соколовський учителював, викладав українську мову у школах міста. Досвід, енергія, організаційні здібності надали Соколовському можливість вісім років тому обійняти важливу посаду у міністерстві освіти й піднести діяльність відділу на вищий науковий щебель. Людина творчої вдачі, він має публікації у популярних журналах. Ось наша бесіда.

В.М.: — Через порівняння та асоціяції до кожного, мабуть, приходить його власне відкриття нової країни. Стосовно мене, таким відкриттям у Канаді стала наявність яскравого мовного рівнобарв'я. На Україні ж русифікація здушила за горло і мову, і культуру. Майже половина корінного населення республіки за рідну вважають тепер мову російську. У Канаді ж політика уряду спрямована на дбайливе зберігання кожної мови. Чи я не помиляюсь?

І.С.: — Це правда. Та заради істини слід зауважити, що в історії мовної політики і в нас є свої темні сторінки. Безперечний факт: кожна пануюча мова так чи інакше втягає в своє коло інші мови. Асиміляція вже позначилася на багатьох етнічних групах: цей процес продовжується, на жаль, і нині. Цивілізована Канада однією з перших країн у світі підійшла до гуманістичного розуміння проблеми і признання того по суті простого явища, що кожна нація, кожна мова є унікальною перлиною в історії вселюдських надбань. Втрачене вже ніколи не зможе відновитися. Колишній прем'єр-міністер Джан Діфенбейкер прагнув бачити велику Канаду не перетоплюючим казаном, а радше квітником, де в новому оточенні кожна квітка-нація здатна зберігати свої неповторні якості. Українська громада визнана ініціятором епохи багатокультурности, яку інші етніки підтримали, а уряд прийняв за свою основну програму. В цьому напрямку визначається й політика мовної освіти Альберти. Так вперше в історії в провінційному урядовому документі відновився наголос на важливості вивчання мов, відмінних від англійської і французької, для культурного та інтелектуального збагачення суспільства. Знання української мови, досягнуті учнями української двомовної програми, надали їм загалом важливої ролі в репрезентації Альберти в інтернаціональному контексті.

В.М.: — Розкажіть, будьласка, про основні напрямки діяльности Вашого відділу.

І.С.: — Охоче. Ми займаємося плянуванням, розробленням та введенням в ужиток навчальних програм з предметів, які допомагають учням осягати культурні цілі і засвоювати українську мову. Українською мовою сьогодні викладаються такі предмети як релігія, суспільствознавство, мистецтво, фізкультура, музика. Від першої до шостої кляси вчитель має доступ до експериментальних матеріялів для розвитку української мови під назвою „НОВА". Навесні ми одержимо остаточні видання для першої кляси. Треба сказати, що програма „НОВА" вже успішно перейшла випробування у багатьох двомовних школах Едмонтону.

В.М.: — А що це за програма і в чому її відмінність від традиційної?

І.С.: — Власне, багато окремих складників, що творять НОВУ, зовсім не нові. Фактично їх вже застосовували як „навчальні заходи" у формальному навчанні. В новітній програмі зроблено наголос на подачі української мови у всьому її багатстві так просто і природно, наскільки це можливо. Сюди включено більш широкий словник, усні та письмові вправи, вірші, пісні, літературні уривки визначних українських письменників. Послідовно, з кляси в клясу діти осягають живу багатогранну мову.

Оскільки мова і культура взаємопов'язані, мовна програма відбиває культуру української громади, її кращі національні здобутки. Крім цього заохочує учнів усвідомлювати і цінити культурний плюралізм світового суспільства, багатогранність думок, поведінки, почуттів її членів.

В.М.: — Хто брав участь у створенні „НОВА"?

І.С.: — На замовлення нашого міністерства матеріяли для „НОВА" були підготвлені професором педагогіки з університету Калґарі Оленою Білаш. З нею творчо співпрацювало багато вчителів початкових кляс. Вони також пропонували свої теми; експериментальні версії „НОВА" випробовували на практиці.

В.М.: — Традиційне питання. Які маєте труднощі в праці, з якими проблемами зустрічаєтеся?

І.С.: — Проблеми та труднощі є, як і в кожній новій справі. Я б не сказав, що ми йдемо по цілині. Маємо в наявності чимало різноманітних українськомовних матеріялів. Але мушу признатися, в більшості вони не враховують вимог навчальних програм Аль-

(Закінчення на стор. 4)

Юліян Мовчан

ЦІКАВЕ З ЖИТТЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА ЇЇ РОДИНИ

(До 120-річчя народження геніяльної української поетеси)

I.

У понеділок, 25-го лютого цього року, минає 120 років з дня народження найвидатнішої української поетеси Лесі Українки — Лариси Косач. Хоч про її творчість та значення для української літератури й українського національного пробудження напевно відомо більшості наших читачів (про це можна довідатися з кожного підручника української літератури), проте напевно не кожному відомі факти з її особистого (здебільшого трагічного) життя та життя її родини.

Ще 1970 року на еміґрації, заходами Української Вільної Академії Наук, вийшла в світ капітальна (928 сторінок) праця п.з. „Леся Українка — хронологія життя і творчости" Ольги Косач-Кривинюк (1877-1945) — рідної сестри великої поетеси. Що в 1930-их роках, проживаючи в Києві, Ольга розпочала свою працю над збиранням і упорядкуванням родинного архіву, а також збирала рукописи Лесі Українки, головно її листи. Особливо наполегливо Ольга Косач-Кривинюк працювала над цими матеріялами в останні роки перед війною, а також у важких умовах війни й еміґрації.

Написана таким чином на підставі ориґінальних документів та листів Лесі Українки або її найближчих, „хронологія" є першоджерельним документом всього того, що стосується життя і творчости Лесі Українки, починаючи від раннього її дитинства і кінчаючи її передчасною смертю на 42-му році житття 19-го липня 1913 року. На жаль, Ольга не дочекалася виходу в світ своєї дійсно капітальної і прецінної праці, над якою вона так старанно і багато років працювали: 1945 року на 68-му році життя її життєвий шлях обірвався . Нижче подаємо бодай деякі цікаві і важливі факти з життя Лесі Українки, як їх подає „Хронологія".

Походження родини Косачів

На підставі „Описанія Старой Малороссии" історика і молодого приятеля Шевченка Ол. Лазаревського, довідуємося, що предки батька Лесі Українки Петра Косача беруть свій рід від „польської корони шляхтича" Петра Косача, що прибув на Україну в кінці XVII століття і служив у Стародубі городничим (посадником) при полковниках Миклашевському та Скоропадському (стр. 12 „Хронології"). На жаль, з книги не можна точно довідатися, чи „первісний" Петро Косач був таки правдивим польським шляхтичем, тобто поляком за національністю, чи може почував себе кимсь іншим (можна допустити, що „польської корони шляхтичем" міг бути й не поляк). Але якщо національне походження предків батька Лесі Українки може бути предметом дискусії, то національний родовід Лесі по матері — Драгоманових — є бездискусійним. Виявляється, що прізвище — „Драгоманов" (або Драгоманів) походить від арабського слова „драгоман", тобто перекладач при посольстві . Один „заволока (тобто приблуда) грецького походження" (прізвища не подається), як називає його Ольга Косач, служив драгоманом, тобто перекладачем, при гетьманському уряді Богдана Хмельницького. Один з нащадків цього „заволоки" Стапан Драгоман — „значковий товариш", був вибраний 3-го січня 1756 року на війта міста Переяслава „яко чоловік зацний і віри годний", підписуючись і далі грецькими літерами. Але його син Яким, що оженився в Гадячому з дочкою гадяцького полкового судді Колодяжинського, вже став писатися як Драгоманов. Один з його синів — Петро — став Лесиним дідом по матері. (Ст. 14). Всі ж предки по жіночій лінії — українки.

Чотирирічна Леся самостійно прочитала першу книжку...

Про велику здібність Лесі Українки свідчить той факт, що вона, як пише її сестра Ольга, в 1875 році, тобто, будучи лише чотирирічною дитиною, вже навчившись читати, самостійно прочитала першу книжку — „Розмова про земні сили" Мих. Комарова (ст. 28). І хоч з причини своєї хронічної недуги Леся не вчилася в жодній школі, проте завдяки своїм великим інтелектуальним здібностям, помноженим на вперту працю над собою, вона стала однією з найосвіченіших людей свого часу. „Свою високу освіту — пише Ольга — Леся здобула власною силою без учительської допомоги... і то здебільшого лежачи хвора в постелі" (ст. 51). Вже одне те, що вона володіла вісьмома (а дехто каже — одинадцятьма) мовами — говорить про багато дечого. Вже на 13-му році життя вона змагалася зі своїм старшим братом Михайлом в перекладах українською мовою Гомера та Овідія.

Перший вірш Леся написала восени 1880 року, маючи 9 років, і звався він „Надія". Пізніше в своєму вірші „До натури" вона пише: „їй-же першу пісню я співала".

Від 10-ти років хвороба почала мучити Лесю...

На початку січня 1881 року, тобто тоді, коли Лесі пішов десятий рік життя, в неї вперше почала боліти права нога. Спочатку вважали, що то „гострий ревматизм", і, щоб полегшити болі, застосовували різні натирання та ванни. Болі були такі гострі, що Леся аж плакала, дарма що була терпеливою.

В жовтні 1882 року в Лесі появився невеликий болючий опух кисті лівої руки, що утруднювало їй грати на улюбленому фортепіяні. Знову вважали, що то тільки „ревматизм". І тільки влітку 1883 року земський лікар — поляк Борткевич, вперше діягнозував у неї в руці туберкульозу кісток і тому порадив удатися по допомогу до хірурга. Тепер стало ясним, що болі в правій нозі та суглобах були того ж самого туберкульозного походження, на який в той час ще не було жодного ефективного ліку і і з яким молода пацієнтка, як не раз вона жартома казала, вела „тридцятилітню війну".

Закінчення буде.

Українці південного Ню Джерзі відзначили 22-го Січня

Посадник ДіНові (справа) передає проклямацію О. Кобасі. Посередині — П. Лісний.

Після вивішення прапорів біля міської ратуші — П. Лісний і мейор ДіНові.

Дня 22-го Січня 1991 року громада Вілліямставну, Н. Дж., відсвяткувала вже шостий рік підряд День Незалежности України.

О год. 10-ій вранці українці Вілліямставну і околиці зійшлись у залі новозбудованого міського будинку, де відбулась церемонія. Громаду привітав Павло Лісний і попросив до слова о. прелата Володимира Паску, який дуже гарно і коротко начеркнув значіння і ціль цього свята. Відтак дружина П. Лісного, її син і дочка в українських строях привітали посадника міста Дінові та вручили йому цвіти і гарний подарунок.

Посадник ДіНові підписав і прочитав в присутності всіх зібраних проклямацію та промовив коротко.

Опісля П. Лісний в своїй промові сказав про значення свята і коротко описав сучасний стан в Україні.

На закінчення всі зібрані вийшли на площу, де відбулося вивішення прапорів і відспівання американського і українського гимнів.

Після свята всі присутні, включно з посадником і його обслугою, були запрошені на скромне прийняття до церковної світлиці свв. Петта і Павла у Вілліямставні. Прийняття приготовили жінки з місцевої громади.

Були репортери місцевих газет, в яких досить обширно повідомили своїх читачів про цю подію.

О. Кобаса

Чи „Зелений світ"...

(Закінчення зі стор. 1)

цим самим гаслом ми писали, коли ЗСА відвідували д-р Дмитро Ґродзінський, д-р Юрій Щербак і Андрій Демиденко. Але вже раніше, бо ще літом 1988 року в заініційованому поході за мир по Україні брали участь представники міжнародних організацій вільного світу, як також представник АОЛПУ Божена Ольшанівська, що включилася в акцію „Зеленого Світу" в Україні, який старався чужинецьким учасникам походу за мир звернути особливу увагу на екологічні проблеми України, зв'язані в першу чергу з чорнобильською катастрофою.

Ті походи по Україні, що відбулися також в наступних роках, дали можливість зацікавити американські організації „Зелених" екологічними проблемами України і охоту їм допомогати. У висліді того була участь Святослава Дутки і Андрія Демиденка у міжнародних екологічних з'їздах в ЗСА.

Осінню 1990 року з такими самими намірами відвідали ЗСА два інші активні члени Української Асоціяції „Зелений Світ", Анатолій Панов і Юрій Міщенко, які з допомогою Б. Ольшанівської були гостями у ряді американських осередків, що мають організації „Зелений Світ", а в Канаді брали участь у екологічній конференції, спонзорованій Світовим Товариством Українських Інженерів.

При нагоді свого майже двомісячного перебування на Північно-американському континенті, вони відвідали також нашу редакцію та поінформували про свою подорож і контакти з американськими організаціями. Від них довідалися ми, що вони побували в Новій Анґлії, де саме багато активістів „Зелених", у Вашінґтоні мали ряд зустрічей з американськими провідниками акцій охорони довкілля та інших подібних заходів, дали численні доповіді по американських університетах і брали участь у пресових конференціях.

Коли питаємося їх про висліди їхніх інформаційних доповідей, то обидва вони уважають, що через екологічні проблеми можна виявнити також політичні і то так серед чужинців, як і мешканців України. Сьогодні, кажуть гості, екологічні небезпеки вже зрозумілі для цілого населення України і зрозуміла загроза, що її кинула на нашу батьківську землю катастрофа Чорнобиля. Щораз більше родиться дітей, які мають ті чи інші хвороби, викликані радіяцією наша земля буде занечищена плютонієм ще довгі роки, водні ресурси забруднені.

Коли, однак, питаємо гостей чи можуть подати нам статистичні дані, скільки вже є захворінь від радіяції в Україні — дістаємо відповідь, що не жаль лікарі далі не хочуть подавати захворінь з радіяції так, як це було в славнозвісному 1986 році, зараз після вибуху четвертого реактора. І тут здається міністерство здоров'я постаралося, щоб не було правдивої статистики.

А все ж цілий світ розуміє добре трагедію Чорнобиля і здає собі справу, що її наслідки куди ширші, як досі думали, а також, що подібний випадок може статися в іншій країні, де є нуклеарні споруди. Тому наші гості, члени проводу Асоціяції „Зелений Світ" в Україні, знаходили, де б вони не доповідали, одверті вуха і серця слухачів та бажання помочі і співпраці.

У висліді А. Панов і Ю. Міщенко від'їхали в Україну повні надії, що сповнять ся задуми, які хочуть перевести разом із АОЛПУ і українською екологічною асоціяцією в Канаді „Еколос", яка займається відвідинами наших гостей в Канаді. Тепер перед „Зеленим Світом" в Україні і цими двома організаціями тут, що з ними співпрацюють, стоять найважливіші два проєкти.

Перший з них — це збірка вітамін для дітей Чорнобиля у зв'язку з п'ятиріччям того нещастя. Цю збірку названо „Чорнобиль 5 вітаміни". У зв'язку з цією акцією видано вже відповідну летючку та робиться пропаґанду серед американських кіл, яка проходить під гаслом „Зелені — Зеленим". Другий актуальний плян — це видавання англійською мовою бюлетеню „Зелений Світ", чим займеться „Еколос" і АОЛПУ. Розуміється і в одній і в другій акції потрібна допомога української громади і тому Б. Ольшанівська просить, щоб зацікавлені зголошувалися чи писали до бюра АОЛПУ 43 Midland Place, Newark, N.J. 07106; тел.: (201) 373-9729 або (201) 373-4755.

Від п'ятої річниці трагедії в Чорнобилі ділить нас лише два місяці. Але чорнобильська „чума" ходить з косою по Україні безперервно і буде ще довгі роки ходити. Чи ми допоможемо нашим екологам затримати її жахливе пожнив'я?

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР В КЕРГОНКСОНІ

89-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Лесі Українки в Кергонксоні влаштовує товариський вечір, присвячений Києву, в суботу, 23-го лютого, в залі церкви Пресвятої Трійці о год. 5-ій вечора. В програмі „Слово про Київ" ред. Людмили Волянської, пісні, рецитації, українські страви.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 11-го лютого 1991 р. в Ню Йорку на 89-му році життя помер

бл. п. проф. д-р мед.

РОМАН ОСІНЧУК

дійсний член і голова Біологічно-хемічно-медичної Секції НТШ, один з основників НТШ на терені Америки, водночас почесний член НТШ, доктор гоноріс кавза Українського вільного Університету, професор Українського Технічного Інституту, проф. Українського го Католицького Університету у Римі, доцент Медичного Інституту у Львові, видатний лікар, ініціятор і співосновник Українського Лікарського Товариства, ініціятор і перший редактор „Лікарського Вісника", голова „Патріяршого Фонду" при Українському Релігійному Товаристві „Свята Софія", провідний член і один з основників Українського Патріярхального Товариства, широко відомий громадсько-політичний діяч, публіцист і журналіст.

Покійного похоронено на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині Лідії і дочці Юліяні, ближчій та дальшій родині складаємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 12-го лютого 1991 р. на 89-му році життя відійшов у Вічність

наш найдорожчий
БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р ветеринар

РОМАН САХНО

Залишив у глибокому смутку:
сина — РОМАНА з родиною
доню — ЯРОСЛАВУ БРАВН з родиною
брата — БОГДАНА в Україні

Центральний Комітет СЗСУ — Селянська Партія в ЗСА

із сумом повідомляє, що в середу, 13-го лютого 1991 р. відійшов у вічність один із засновників і довголітній секретар Селянської Партії

бл. п.

САКАЛО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ

Покійний народився в Миргороді, 7-го липня 1902 року.

Родині висловлюємо щирі співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 18-го лютого 1991 р. відійшов у вічність

бл. п.

АДАМ ҐЕЦ

ПАНАХИДА в четвер, 21-го лютого 1991 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвик і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в п'ятницю, 22-го лютого 1991 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя при Sanford Avenue, Нюарк, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — РОЗАЛІЯ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною і дітьми
чотири сестри з родинами у Львові
кузен — ІВАН ХОМА з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 17-го лютого 1991 р. відійшла у вічність

наша дорога
МАМА, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п. д-р

ЛІДІЯ АНДРІЄВСЬКА

ПАНАХИДА в четвер, 21-го лютого 1991 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Conroy в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 22-го лютого 1991 року о год. 9:30 ранку в церкві св. Андрія на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
син — ОЛЕГ
сестра — ТЕТЯНА СЕМЧИШИН
сестрінок — ЮРІЙ СЕМЧИШИН з родиною
сестрінка — ДОНЯ СЕМЧИШИН
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

Ділимося з українським громадянством у діяспорі сумною вісткою, що 1-го січня 1991 р. померла нагло у Відні, Австрія

бл. п.

МИРОСЛАВА ЛІДІЯ САВКА
з дому ЖУПНИК

колишня заступниця голови Відділу ОН для втікачів в Австрії.

Покійна народилася 24-го травня 1925 р. у Ворохті на Гуцульщині.

ПОХОРОНИ відбулися 16-го січня 1991 р. на „Баумґартнер Фрідгоф" у Відні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Брат — дипл. інж. ІВАН ЖУПНИК

Замість квітів грошеві пожертви на „Поміч втікачам у Австрії можна висилати на адресу:
St. Barbara (rectory)
Alexander Ostheim-Dzerowycz, D.R. MSGR
c/o Maria Ostheim-Dzerowycz
Riemer Gasse 1, A-1010. Wien, Austria
Kto. Nr. 0164-46 841/00

Концерт на пошану Лисенкові

(Закінчення зі стор. 2)

Дуже зворушливим моментом концерту було відспівання пісні „Любов", а ще більш зворушливим стало пояснення до цієї пісні. Лілея пояснила, що десь у Києві музиколог Тамара Булат віднайшла цю заподіту пісню до слів Олеся і під час Концерту в Києві в серпні минулого року подарувала цей романс Лілеї з правом першій мати честь „Любов" відспівати. Тепер у нас перший раз звучала ця пісня в Америці. Як у Києві, так і в нас, в Ню Йорку, стрінула публіка цю пісню нев'янучими оплесками.

Доктор Тарас Філенко уважний і чутливий акомпаньятор. Часто трапляється так, що найкращий піяніст трохи заглушує співака, супроводжуючи його. Чи навіть якщо і не заглушує, — то собі грає своє, паралельно попри співака, і не творять вони в той спосіб певної цілости. Ці ж обоє артистів зіграні в унісон, і кожна нотка піяніста наставлена була на солістку, аби їй найкраще, найпослідовніше тлом послужити. Та, до речі, і фортепіяновий супровід до багатьох композицій був незвичайно вибагливий і зовсім не легкий. Це немов би дуети для рівнорядних виконавців: голос і фортепіяно.

Піяніст у програмі концерту виконав три композиції Лисенка. Один з них — Елегія Лисенка о. 41 ч. 3, — це дуже знаний твір, часто граний з багатьох нагод, головно колись в Краю. Він так „перегураний", як „Місячна Соната" Бетговена, яку грають і учні перших кляс і найбільші піяністи, — тому тяжко цю річ заграти, бо тяжко внести щось нове у твір, в який все можливе було вже внесено. Але д-р Філенко заграв його наново і чудово! — даючи нову інтерпретацію творові і віднаходячи нові аспекти його чарівливости. Тож композиція, що майже виринула із забуття, це марш, що називається „Гетьман Дорошенко". Цікава його історія. Лисенко написав музику до одноіменної історичної драми Людмили Старицької-Черняхівської, що користувалась широкою популярністю серед тогочасної української інтеліґенції. Однак, після того, як Старицьку Черняхівську репресували та розстріляли під кінець 1930-их років, усі її твори були заборонені аж до посмертної реґабілітації в 1990 році. Цілком зрозуміло, що й музика до цих творів не виконувалась в Україні. До речі, цей марш грали під час похорону Миколи Лисенка в Києві, не зважаючи на заборону грати, співати та виголошувати промови, тоді, в 1912 році...

Цю річ, як і інші, д-р Філенко пояснював, подаючи про нього цікаву історію. Марш було загубився чи властиво його навмисно заховано від виконавців і слухачів. Але ось знову він з'явився на світло денне, і так Марш Гетьмана Дорошенка грали тепер вперше після довгої перерви під час Днів Козацької Слави, на початку серпня 1990 року. Марш для Шевченка, що його написав Я. Степовий на 50-ту річницю смерти Поета в 1911 році, російська царська влада заборонила. Тоді українці з Києва поїхали до Петербурґу, думаючи Дні Шевченкові відсвяткувати там. А коли їм це теж заборонено, поїхали вони в Москву. Але і в Москві це стало неможливим, бо заборонено на академії всі тексти — слова Шевченкові до пісень, бо по-українськи не вільно було співати. Тоді Я. Степовий написав Прелюдію Пам'яти Тараса Шевченка, яка не мала слів. Її грали в Москві, а згодом вона зникла з овиду і щойно тепер її вдалося віднайти і вперше виконати в Києві, а тепер — у нас.

Ми всі почували себе упривілейованими почути деякі твори тут в Америці вперше, а ще в такому прекрасному виконанні. Це один з наших піяністів, який крім техніки має ще рідкісну динаміку, ніжне серце і дуже багато чуття. Обом артистам — Лілеї Волянській і Тарасові Філенкові належить від нас сердечна подяка за незабутній Вечір, а Українському Музичному Інститутові щире Спасибіг, що уможливили громаді привітати цього гарного недільного дня канадську співачку й київського піяніста.

ПОДЯКА

Від 1-го січня 1991 р.,
ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

одержав пожертви **в сумі $72,670**
на закуп комп'ютерних систем для україно-мовних середніх шкіл України.

Думки про віру — пастор Ярослав Шепелявець	$45,500.00
Іванна і Маріян Коць (попередньо $85,771.90)	$25,000.00
Лідія Фіцалович	$ 1,000.00
у св. п. проф. Івана Боднарука	$ 1,170.00
Разом	$72,670.00

Роман Воронка, заступник голови ФДДЧ

До джерел...

(Закінчення зі стор. 2)

берти. Часом теми виражають застарілі й консервативні погляди, що ніяк не відповідає сучасному станові речей. Нам потрібні актуальні матеріяли, які б відбивали усе різноманіття канадського життя. На жаль, ми не маємо письменників, поетів, які могли б з нами співпрацювати в цьому напрямку. Це один бік справи. По-друге, у той час, коли Канадські видавничі фірми конкурують між собою у виготовленні навчальних матеріялів англійською та французькою мовами, нема видавництва, яке б публікувало такі матеріяли для Української двомовної програми. На щастя, наша громада старається забезпечити таке видання. Новостворений Центр Освіти Українською Мовою займається нині остаточним друком метеріялів „НОВА" для першої кляси.

В.М.: — Як я розумію, відчувається нестача специфічної дитячої літератури. А чи не можна використовувати у навчанні підручники та посібники з України?

І.С.: — Совєтські матеріяли не підходять нам через надмірні ідеологічні й політичні упередження та рівень мови. Міг би придатися дитячий фолкльор, виданий в СССР, та біда в тому, що його не дістанеш в достатній кількості.

Ми дуже зацікавлені у налагодженні плідних взаємних зв'язків з Україною. Вже укладено договір про обмін і творче спілкування між міністерствами освіти Альберти та України. Ми сподіваємося на співпрацю з дитячим видавництвом „Веселка" по підготуванню спеціяльної літератури для наших дітей у Канаді. Обговорюються також пляни обміну учнями та вчителями. Думаю, така діяльність була б корисною для усіх нас.

Особливі враження залишилися в душі після розмови з Іваном Соколовським. Подумалося: дійсно, ніщо так не вчить цінувати своє рідне, дороге, як загроза назавжди його втратити. Сто років незабаром як українці у Канаді. Гарячі історичні вітри віяли по обидва боки океану. Для багатьох еміґрантів Україна завжди залишалася їх духовною батьківщиною. До джерел рідної мови і культури вони припадали як за благословенням. Не припинити звичайно плину часу і впливу середовища, але, як ніде в діяспорі, українці у Канаді вистояли й показали себе як міцна згуртована самобутня нація. Зроблено чимало, та скільки ще зусиль і праці слід докласти, щоб і нащадки йшли цією ж дорогою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО 1991 р.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва „Поступовий Клюб" 70-ий Відд. о год. 2:30 по пол. в УНДомі в Джерзі Сіті, Н. Дж. На порядку: звіти, вибір нової управи, плян праці. В разі неприявности відповідної кількости членів, Загальні збори відбудуться одну годину пізніше. — С. Білик, гол., М. Шеремета, секр.

● РОЗШУКИ ●

Сестра пошукує брата **ВАСИЛЯ ЛЕВКІВ,** який був у концентраційному таборі до 1944 р. коло Берліна „Оранінбурґ". Хто перебував з ним чи знав що небудь про нього, прошу писати до:
П. Левків зам. Бабська
91-38 87th Street
Woodhaven, N.Y. 11421
Тел.: 1-718-849-9783

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ з КОНЦЕРТОВОГО ТУРНЕ у ЗСА хору „ГОМІН" та ансамблів „СВІТЛИЦЯ" і „СМЕРІЧКА"

від 30-го жовтня до 20-го листопада 1990 р. 17 концертів у 16-ти містах

Місто	Приходи з концертових вступів
Вашінґтон, Д. К.	$ 4,126.50
Філядельфія, Па. (2 концерти)	10,794.00
Трентон, Н. Дж.	4,715.00
Ню Йорк, Н. Й.	16,157.00
Йонкерс, Н. Й.	3,510.00
Піттсбурґ, Па.	3,670.00
Клівленд, Огайо	8,620.00
Дітройт, Миш.	9,170.00
Чикаґо, Ілл.	15,240.25
Рочестер, Н. Й.	5,662.85
Баффало, Н. Й.	5,340.48
Сиракюзи, Н. Й.	6,610.00
Союзівка - Керґонксон, Н. Й.	5,005.00
Гартфорд, Конн.	8,004.00
Нюарк-Юніон, Н. Дж.	10,084.25
Бавнд Брук, Н. Дж.	4,835.00
Разом ПРИХОДИ	$121,544.33

ІНШІ ФОНДИ, ЯКІ ВИКОНАВЦІ ОТРИМАЛИ ДОДАТКОВО (не з концертових вступів)

Хор „ГОМІН" з продажу магнетофонних стрічок	$10,000.00
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, ЧИКАҐО — 69 виконавців по $40.00	2,760.00
„САМОПОМІЧ", РОЧЕСТЕР — 68 виконавців по $20.00	$1,360.00
Юліян і Марія БАЧИНСЬКІ, Ню Йорк — 68 виконавців по $30.00	2,040.00
„САМОПОМІЧ", НЮ ЙОРК — 68 виконавців по $$50.00	3,400.00
Хор ім. Митр. А. Шептицького, Ню Йорк — 56 виконавців, хор „Гомін" по $10.00	560.00

ВИДАТКИ

Наймання заль для концертів, зустрічей та харчування, забезпечення заль, прятання і сторож	$ 7,215.98
Харчування включно з перекусками, овочевими соками	3,811.42
Реклама і оголошення (в додатку до УНС), мистецьке оформлення афіші і летючки, друкування летючок і квитків, радіореклама	2,193.68
Комісове за продаж квитків	3,071.86
Різні видатки (електрик, пошта, телефони, за направу мікрофону, квіти, ліки для виконавців)	1,358.76
Наймання музичних інструментів	2,429.00
Купівля звукозаписувача для хору „Гомін", **пластикових мішків на одежу** для всіх виконавців	1,078.00
Групове медичне забезпечення	3,573.67
Транспортація — 23 дні — двома автобусами, напивне водіям, послуги провідниці другого автобуса	34,407.00
„СКОВП" ТРАВЕЛ — технічний координатор — за адміністративні та бюрові видатки	24,000.00

ВИПЛАТИ ЗГІДНО З ДОГОВОРОМ:

Хор „Гомін" — на руки голови, С. Левковича	20.000.00
СУПУТНИК (Українська Республіканське Бюро Міжнародного Туризму) на руки В. Бабія, голови Львівського Бюра	20.770.00

Цими грішми та приходами з концертових вступів хору „Думка" в Україні „Супутник" покрив кошти нічлігів і харчування хору „Думка" під час 13-денної тури в Україні, як також кошти перелетів Москва/Вашінґтон/Москва для хору „Гомін".

Члени хору „Думка" особисто покривали кошти перелетів Ню Йорк/Будапешт/Ню Йорк, чартерові лети Будапешт/Львів і Київ/Будапешт, автобуси Київ/Канів/Полтава/Київ та перебування у Будапешті.

Ансамблі „Світлиця" і „Смерічка" разом	5,000.00
Разом ВИДАТКИ	$128,909.37

ЗІСТАВЛЕННЯ:

ПРИХОДИ з концертових вступів	$121,544.33
ВИДАТКИ	128,909.37
НЕДОБІР	$ 7,365.04

Покрила фірма „СКОВП" ТРАВЕЛ

ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СПОНЗОРІВ

Український Народний Союз:
- безкоштовне оголошшування у „Свободі" та „Українському Тижневику"
- поміщення 11 статтей
- друкування афішів, летючок, квитків, програмок на всі концерти
- перебування на Союзівці (2 ночі), включно з повним прохарчуванням, концерт та прийняття виконавців
- кошти вживання ФЕДЕРАЛ ЕКСПРЕСС та подібних услуг для пересилки матеріялів до Округ/міст концертів
- у 6 місцевостях голови Округ УНС або інші союзовці були вповні відповідальні за всі деталі влаштування концертів в інших 10-ти місцевостях були допоміжними чинниками.

Кошти обраховується на прибл. 15,000.00 долярів.

Хор „Думка", Ню Йорк:
- приміщення для виконавців у Ню Йорку
- координація концерту в Ню Йорку
- відповідальність за продаж квитків, приходів та розходів у місті Ню Йорку (зустрічі виконавців з громадою в Ню Йорку була влаштована „Думкою" і була вповні незалежною від фінансів концерту).

„СКОВП" ТРАВЕЛ: технічний координатор
- єдине підприємство з ПІДПИСАНИМ ДОГОВОРОМ відповідальним за ансамблі
- поніс повне фінансове зобов'язання за турне включно з:
  - — коштами адміністрації та плянування
  - — організаційні та договірні відповідальности
  - — видання магнітофонних касет хору „Гомін"
  - — в Нюарку відповідав за продаж квитків на концерти, розміщення виконавців на нічліги та влаштував забаву у Нюарку, яка була вповні незалежною від фінансів концертів.

Під час моєї подорожі в Україну у місяці січні 1991 року я зустрічалася з проводом хору „Гомін" і подала їм для розгляду ввесь фінансовий звіт, який був прийнятий ними без застережень.

З огляду на допомогу багатьох організацій у концертовому турне хору „Гомін" та ансамблів „Світлиця" і „Смерічка" почуваюсь до громадського обов'язку помістити повний звіт приходів та видатків цього турне.

Українському Народному Союзові складаю подяку за довір'я та технічну і фінансову допомогу у переведенні турне, хорові „Думка" за співпрацю.

Дякую всім Округам УНСоюзу, їх поодиноким головам, українським католицьким та православним церквам, пластовому куреневі „Перші Стежі" та українським громадам-осередкам, які нас так щедро угощали. Не виходять з пам'яті українські родини з напричуд гостинними, милими і добрими господарями, які прийняли нас до своїх домів. Їхня постійна, безкорисна підтримка під час нашого, не все легкого, турне уможливила конечний відпочинок, підсилення душі та додала незаступного родинного тепла.

Найбільша подяка моїм співробітницям фірми „Сковп" за поміч, вирозуміння і посвяту часу без котрих це турне не відбулося б.

Щасти вам Боже!

МАРІЙКА ГЕЛЬБІҐ,
президент „СКОВП" ТРАВЕЛ

П О Д Я К А

Ми, хористи народного чоловічого хору „Гомін" м. Львова з далекої, але рідної Вам Батьківщини — України, даруючи своє мистецтво під керівництвом талановитого маестро Заслуженого діяча мистецтв України Олега Цигилика, щиро вдячні Українському Народному Союзові під керівництвом Дячук Уляни, українському хору „Думка" в особі талановитого диригента Комірного Семена та господаря — організатора Ігоря Раковського, вічно молодої, енерґічної з материнською ласкою в душі Гельбіґ Марії, її помічниці Стефі Чаплинській та гарним красуням з її бюра Квітці, Христині, Оксані, Ярі, всім господарям та господиням 16-ти міст ЗСА, які на короткий період часу щиро і тепло обігрівали нас у своїх оселях, всім високопреосвященним Владикам, всечеснішим отцям, преподобним сестрам, всім громадам греко-католицьких та українських автокефальних православних церков, водіям обидвох автобусів, всім кухаркам, які старанно та смачно частували нас українськими стравами, всім тим особам, котрі хоч у чомусь були причетні до загальної справи, — зустрічі з нашим колективом, — низький сердечний український уклін.

Ми щиро вдячно всім за хліб та сіль, за добро та ласку, за теплоту та щирість, за усмішку та квіти, за дарунки і винагороди, за обійми та поцілунки, за гостинно відкриті двері у своїх оселях.

Ми вдячні Варці Бачинській, яка стала міцним вузлом між нашими хорами, зустрічаючись з нами у Львові та у Ню Йорку.

Цю велику справу, яку провадить Марійка Гельбіґ протягом багатьох літ з гордістю оцінює не тільки наш хор, але вся Україна. Ми впевнені в тім, що наші щирі слова подяки ви сприймете як зворотню теплоту від наших українських козацьких сердець, від князя-міста Лева, від чарівних прикарпатських країв, від вируючого представництва Товариства Української Мови ім. Тараса Шевченка, Музичного Товариства України, від Руху та всього Демократичного Бльоку, який стоїть обидвома ногами на міцному цементі самостійної України.

Наші спільні справи повинні увінчатись довгочекаючим, страждаючим успіхом для обидвох континентів, бо тут і там б'ються наші нескорені українські серця.

Тож будьте завжди здорові та мужні, багаті та щирі, оптимістичні та патріотичні, вірні сини і дочки рідної вам неньки України.

Здоров'я вам, добра, долі славної та життя великого.

Нехай у виконанні „Думки" і „Гомону" пролунає на всю Америку „Сотвори Вам Господи, многая і благая літа".

Від Управи хору „Гомін"
та голова Ради хору
22-го січня 1991 року, м. Львів

Олег Цигилик,
Ярослав Левкович

Хор „Гомін" біля пам'ятника Т. Шевченка у Вашінґтоні.